

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za pravna pitanja

2013/0185(COD)

27.1.2014

MIŠLJENJE

Odbora za pravna pitanja

upućeno Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku

o prijedlogu Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o određenim pravilima o postupcima za naknadu štete u okviru nacionalnog prava za povredu odredbi prava tržišnog natjecanja država članica i Europske unije
(COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Bernhard Rapkay

(*) Pridruženi odbor – članak 50. Poslovnika

PA_Legam

PE524.711v03-00

2/25

AD\1016970HR.doc

HR

SHORT JUSTIFICATION

The possible introduction of common rules on actions for damages for competition infringements has been under deliberation for almost a decade. The Commission's proposal for this Directive is therefore welcome, as it can help consumers and small and medium-sized enterprises to exercise their right to compensation for harm caused by competition law infringements. The absence of national rules that adequately govern actions for damages or, on the other hand, the disparity between national legislations places not only victims, but also the perpetrators of competition law infringements in a position of inequality. This may also give a competitive advantage to undertakings that have breached Articles 101 or 102 of the Treaty on the Functioning of the European Union, but which do not have their headquarters or do not conduct business in a Member State whose legislation is favourable for claimants. These differences in the liability rules may damage competition and hinder the proper functioning of the internal market. The rapporteur therefore welcomes the Commission's proposal to facilitate access to justice and enable victims to obtain compensation.

In principle the rapporteur supports leniency programmes, as these can make it possible to identify infringements and feels that undertakings should not be discouraged from cooperating. However, such programmes should not protect undertakings more than is necessary. In particular, they should not absolve infringing parties from paying damages to victims, nor lead to excessive protection of information needed by claimants as evidence in order to bring an action for damages.

Similarly, the rapporteur supports the encouraging of consensual settlements, while emphasising that these must be of a genuinely voluntary nature. In order to facilitate equitable settlements claimants should have the possibility of obtaining pre-litigation information from national or European competition authorities concerning the volume of damages or loss incurred.

Obtaining evidence is a crucial factor for exercising the rights of appeal. Therefore the rapporteur considers it essential to further strengthen the provisions proposed by the Commission to allow proportionate access, under judicial supervision, to the information that is relevant and necessary for the action. While certain types of documents, or certain kinds of information contained in these can merit confidentiality, the rapporteur considers that no categories of documents should be excluded, as such, from an evaluation of whether or not they should be disclosed.

During previous deliberations of how to reinforce the position of the claimants collective redress has been presented as a way to improve the equality of arms of the parties to disputes over damages. While considering that the maintaining or introduction of such mechanisms should be encouraged, even if not made obligatory for the Member States, the rapporteur considers that it would be important to avoid certain practices, such as requiring victims to explicitly opt-out from a collective action or allowing for contingency fees or punitive damages.

AMANDMANI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor uzme u obzir sljedeće amandmane:

Amandman 1

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 4.

Tekst koji je predložila Komisija

(4) Svaka država članica mora imati postupovna pravila kojima se osigurava učinkovito ostvarenje prava Unije na naknadu štete nastale zbog kršenja protumonopolnih pravila. Potreba za učinkovitim postupovnim pravnim sredstvima također proizlazi iz prava na učinkovitu **pravnu** zaštitu kao što je utvrđeno člankom 47. prvim stavkom Povelje o temeljnim pravima Europske unije⁵³ i člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom Ugovora o Europskoj uniji.

Izmjena

(4) Svaka država članica mora imati postupovna pravila kojima se osigurava učinkovito ostvarenje prava Unije na naknadu štete nastale zbog kršenja protumonopolnih pravila. Potreba za učinkovitim postupovnim pravnim sredstvima također proizlazi iz prava na učinkovitu **sudsku** zaštitu kao što je utvrđeno člankom 47. prvim stavkom Povelje o temeljnim pravima Europske unije⁵³ i člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom Ugovora o Europskoj uniji.
Države članice trebale bi osigurati djelotvornu pravnu zaštitu na područjima pokrivenima pravom Unije.

⁵³ SL C 326, 26.10.2012., str. 391.

⁵³ SL C 326, 26.10.2012., str. 391.

Amandman 2

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 5.

Tekst koji je predložila Komisija

(5) Kako bi se **osigurala učinkovita javna i privatna provedba pravila** tržišnog natjecanja, potrebno je regulirati način usklađivanja dva oblika provedbe, **na primjer režim za pristup** dokumentima koje posjeduju tijela nadležna za tržišno natjecanje. Takvim usklađivanjem na razini

Izmjena

(5) Kako bi se **osigurali učinkoviti postupci privatne provedbe u okviru građanskog prava i učinkovite javne provedbe od tijela nadležnih za tržišno natjecanje, oba alata moraju međusobno djelovati radi osiguranja maksimalne učinkovitosti prava** tržišnog natjecanja.

Unije spriječit će se i nastajanje razlika između primjenjivih pravila koje može ugroziti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Potrebno je regulirati način usklađivanja dva oblika provedbe, *primjerice glede režima pristupa* dokumentima koje posjeduju tijela nadležna za tržišno natjecanje. Takvim usklađivanjem na razini Unije spriječit će se i nastajanje razlika između primjenjivih pravila koje može ugroziti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Amandman 3

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 7.

Tekst koji je predložila Komisija

(7) Poduzeća koja su poslovno nastanjena i posluju u različitim državama članicama podliježu postupovnim pravilima koja značajno utječu na razmjere u kojima mogu biti odgovorne za kršenje *propisa* tržišnog natjecanja. Ta nejednaka provedba prava Unije na naknadu može dovesti do konkurentne prednosti za neka poduzeća koja su prekršila članke 101. ili 102. Ugovora te do odvraćanja od ostvarenja prava poslovnog nastana i nabave roba ili usluga u onim državama članicama gdje se pravo na naknadu učinkovitije provodi. **Kao takve**, razlike u režimu odgovornosti koje se primjenjuju u državama članicama mogu negativno utjecati kako na konkurenčiju tako i na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Izmjena

(7) Poduzeća koja su poslovno nastanjena i posluju u različitim državama članicama podliježu postupovnim pravilima koja značajno utječu na razmjere u kojima mogu biti odgovorne za kršenje *prava* tržišnog natjecanja. Ta nejednaka provedba prava Unije na naknadu može dovesti do konkurentne prednosti za neka poduzeća koja su prekršila članke 101. ili 102. Ugovora te do odvraćanja od ostvarenja prava poslovnog nastana i nabave roba ili usluga u onim državama članicama gdje se pravo na naknadu učinkovitije provodi. **Stoga je potrebno, budući da** razlike u režimu odgovornosti koje se primjenjuju u državama članicama mogu negativno utjecati kako na konkurenčiju tako i na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, **da se Direktiva zasniva na dvostrukoj pravnoj osnovi članaka 103. i 114. TFEU-a.**

Obrazloženje

The arguments presented in the recital logically lead to the conclusion of the need to base the Directive on the dual legal basis of Articles 103 and 114 TFEU, which conclusion should also be spelled out for the sake of clarity.

Amandman 4

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 8.

Tekst koji je predložila Komisija

(8) Stoga je potrebno osigurati ujednačene uvjete za poduzetnike koji djeluju na unutarnjem tržištu i poboljšati uvjete za potrošače radi **ostvarivanja** prava koja proizlaze iz unutarnjeg tržišta. Prikladno je povećati pravnu sigurnost i smanjiti razlike između država članica u pogledu nacionalnih propisa o postupcima **na** naknadu štete zbog kršenja europskog prava tržišnog natjecanja i, ako se primjenjuje paralelno s njime, nacionalnog prava tržišnog natjecanja. Usklađivanje tih pravila pridonijet će sprječavanju pojave većih razlika između pravila država članica o postupcima za naknadu štete u slučajevima tržišnog natjecanja.

Izmjena

(8) Stoga je potrebno, **također imajući na umu česte međugranične slučajeve kršenja velikih razmjera prava tržišnog natjecanja**, osigurati ujednačene uvjete za poduzetnike koji djeluju na unutarnjem tržištu i poboljšati uvjete za potrošače radi **primjene** prava koja proizlaze iz unutarnjeg tržišta. Prikladno je povećati pravnu sigurnost i smanjiti razlike između država članica u pogledu nacionalnih propisa o postupcima **za** naknadu štete zbog kršenja europskog prava tržišnog natjecanja i, ako se primjenjuje paralelno s njime, nacionalnog prava tržišnog natjecanja. Usklađivanje tih pravila pridonijet će sprječavanju pojave većih razlika između pravila država članica o postupcima za naknadu štete u slučajevima tržišnog natjecanja.

Obrazloženje

Large infringements of competition law will typically not be restricted to only one member State but have cross-border effects, which effect trade between the Member States and thereby the functioning of the internal market.

Amandman 5

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 13.

Tekst koji je predložila Komisija

(13) Dokazi su važan element pokretanja postupaka za naknadu štete za povredu **propisa o tržišnom natjecanju** države članice ili Unije. No budući da antikartelske sporove obilježava asimetrija

Izmjena

(13) Dokazi su važan element pokretanja postupaka za naknadu štete za povredu **prava tržišnog natjecanja** države članice ili Unije. No budući da antikartelske sporove obilježava asimetrija informacija,

informacija, prikladno je osigurati da oštećene strane imaju pravo na objavu dokaza relevantnih za njihov zahtjev, *a da ne moraju konkretno zatražiti pojedinačne dokaze.* Kako bi osigurali ravnopravnost, ta bi sredstva također trebala biti dostupna *optuženicima* u postupcima za naknadu štete, tako da od oštećenih strana mogu zatražiti objavu dokaza. Nacionalni sudovi također mogu trećim stranama narediti objavu dokaza. U slučajevima kada nacionalni sud želi Komisiji narediti objavu dokaza, primjenjuje se načelo lojalne suradnje između Europske unije i država članica (članak 4. stavak 3. UEU-a) i članak 15. stavak 1. Uredbe br. 1/2003 kada je riječ o zahtjevima za informacije.

prikladno je osigurati da oštećene strane imaju pravo na objavu dokaza relevantnih za njihov zahtjev. Kako bi osigurali ravnopravnost, ta bi sredstva također trebala biti dostupna *tuženicima* u postupcima za naknadu štete, tako da od oštećenih strana mogu zatražiti objavu dokaza. Nacionalni sudovi također mogu trećim stranama narediti objavu dokaza. U slučajevima kada nacionalni sud želi Komisiji narediti objavu dokaza, primjenjuje se načelo lojalne suradnje između Europske unije i država članica (članak 4. stavak 3. UEU-a) i članak 15. stavak 1. Uredbe br. 1/2003 kada je riječ o zahtjevima za informacije.

Amandman 6

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 14.

Tekst koji je predložila Komisija

(14) Odgovarajući dokazi trebaju se objaviti na osnovu odluke suda i pod strogim nadzorom, posebice u pogledu potrebe i proporcionalnosti mjera objave. Iz zahtjeva za proporcionalnost proizlazi da se zahtjevi za objavu mogu pokrenuti kada je oštećena strana dokazala, na temelju činjenica koje su mu dostupne, da je strana pretrpjela štetu koju je uzrokovao tuženik. *Zahtjev za objavu treba upućivati na kategorije dokaza koliko je to moguće precizno i usko navela utvrđene druge dokaze ili kategorije dokaza na temelju dostupnih činjenica.*

Izmjena

(14) Odgovarajući dokazi trebaju se objaviti na osnovu odluke suda i pod strogim nadzorom, posebice u pogledu potrebe i proporcionalnosti mjera objave. Iz zahtjeva za proporcionalnost proizlazi da se zahtjevi za objavu mogu pokrenuti kada je oštećena strana dokazala, na temelju činjenica koje su mu dostupne, da je strana pretrpjela štetu koju je uzrokovao tuženik.

Amandman 7

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 15.

Tekst koji je predložila Komisija

(15) Također treba pažljivo ocijeniti zahtjev proporcionalnosti ako bi objava mogla dovesti do otkrivanja istražne strategije nadležnog tijela jer bi se otkrilo koji su dokumenti dio spisa ili bi se negativno utjecalo na način na koji društva surađuju s tijelom nadležnim za tržišno natjecanje. *Stoga zahtjev za objavu ne bi trebalo smatrati proporcionalnim ako se odnosi na općenitu objavu dokumenata u spisu nadležnog tijela u vezi s određenim predmetom ili dokumenata koje stranka predaje u okviru određenog predmeta. Tako velik opseg zahtjeva za objavu također ne bi bio u skladu s obvezom podnositelja zahtjeva da što preciznije i detaljnije točno navede kategorije dokaza.*

Izmjena

(15) Također treba pažljivo ocijeniti zahtjev proporcionalnosti ako bi objava mogla dovesti do otkrivanja istražne strategije nadležnog tijela jer bi se otkrilo koji su dokumenti dio spisa ili bi se negativno utjecalo na način na koji društva surađuju s tijelom nadležnim za tržišno natjecanje.

Posebnu pažnju treba posvetiti sprječavanju bilo kakvih zahtjeva usmjerenih na traženje informacija u druge svrhe.

Justification

Self-explanatory.

Amandman 8

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 17.

Tekst koji je predložila Komisija

(17) Iako odgovarajući dokazi koji sadrže poslovne tajne ili druge povjerljive informacije u načelu trebaju biti dostupni u postupcima na naknadu štete, takve povjerljive informacije moraju se prikladno

Izmjena

(17) Iako odgovarajući dokazi koji sadrže poslovne tajne ili druge povjerljive informacije u načelu trebaju biti dostupni u postupcima na naknadu štete, takve povjerljive informacije moraju se prikladno

zaštititi. Nacionalni sudovi stoga trebaju imati na raspolaganju niz mjera za zaštitu takvih povjerljivih informacija od objave tijekom postupaka. To može uključivati mogućnost *privatnih* saslušanja, ograničenje kruga osoba koji imaju pravo vidjeti dokaze i upute stručnjaka za izradu sažetaka informacija u zbirnom ili drugom nepovjerljivom obliku. Mjere koje štite poslovne tajne i druge povjerljive informacije *u praksi* ne bi smjele sprječavati *ostvarenje* prava na naknadu štete.

zaštititi. Nacionalni sudovi stoga trebaju imati na raspolaganju niz mjera za zaštitu takvih povjerljivih informacija od objave tijekom postupaka. To može uključivati mogućnost *izostavljanja osjetljivih dijelova dokumenata*, saslušanja *iza zatvorenih vrata*, ograničenje kruga osoba koji imaju pravo vidjeti dokaze i upute stručnjaka za izradu sažetaka informacija u zbirnom ili drugom nepovjerljivom obliku. Mjere koje štite poslovne tajne i druge povjerljive informacije *ipak* ne bi smjele sprječavati *primjenu* prava na naknadu štete.

Obrazloženje

If documents contain sensitive details, such as the data on third parties not relevant for the procedure these can be blanked out. If necessary proceedings can be held in camera in order to protect particularly sensitive information.

Amandman 9

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 19.

Tekst koji je predložila Komisija

(19) Programi oslobođanja od kazne ili njezina ublažavanja i postupci nagodbe važni su instrumenti javnog provođenja *propisa o tržišnom natjecanju* Unije jer doprinose otkrivanju, djelotvornom pokretanju kaznenog postupka i kažnjavanju najozbiljnijih slučajeva povrede *propisa o tržišnom natjecanju*. Poduzetnici mogu biti odvraćeni od suradnje u tom smislu ako bi ih otkrivanje dokumenata koje su stvorili samo s tim ciljem izložilo građanskopravnoj odgovornosti pod gorim uvjetima nego supočinitelje koji ne surađuju s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje. Radi osiguravanja toga da su poduzetnici voljni tijelu nadležnom za tržišno natjecanje u okviru programa za oslobođanje od kazne

Izmjena

(19) Programi oslobođanja od kazne ili njezina ublažavanja i postupci nagodbe važni su instrumenti javnog provođenja *prava tržišnog natjecanja* Unije jer doprinose otkrivanju, djelotvornom pokretanju kaznenog postupka i kažnjavanju najozbiljnijih slučajeva povrede *prava tržišnog natjecanja*. Poduzetnici mogu biti odvraćeni od suradnje u tom smislu ako bi ih otkrivanje dokumenata koje su stvorili samo s tim ciljem izložilo građanskopravnoj odgovornosti pod gorim uvjetima nego supočinitelje koji ne surađuju s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje. Radi osiguravanja toga da su poduzetnici voljni tijelu nadležnom za tržišno natjecanje u okviru programa za oslobođanje od kazne

ili njezino ublažavanje ili postupka nagodbe dobrovoljno podnijeti izjavu kojima potvrđuju sudjelovanje u povredi *propisa o tržišnom natjecanju* Unije ili države članice, takve izjave trebale *bi* biti izuzete iz objave dokaza.

ili njezino ublažavanje ili postupka nagodbe dobrovoljno podnijeti izjavu kojima potvrđuju sudjelovanje u povredi *prava tržišnog natjecanja* Unije ili države članice, *sudovi bi trebali procijeniti bi li* takve izjave trebale biti izuzete iz objave dokaza.

Amandman 10

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 26.

Tekst koji je predložila Komisija

(26) Nacionalna pravila o početku, trajanju, obustavi ili prekidu razdoblja ograničenja ne bi trebala neopravdano omesti pokretanje postupaka za naknadu štete. To je osobito važno za postupke čiji je temelj otkriće o povredi propisa tijela nadležnog za tržišno natjecanje ili drugostupanjskog suda. U tu bi svrhu oštećene strane još trebale moći pokrenuti postupak za naknadu štete nakon postupka od strane tijela nadležnog za tržišno natjecanje, s ciljem provođenja *propisa o tržišnom natjecanju* države članice i Unije.

Izmjena

(26) Nacionalna pravila o početku, trajanju, obustavi ili prekidu razdoblja ograničenja ne bi trebala neopravdano omesti pokretanje postupaka za naknadu štete. To je osobito važno za postupke čiji je temelj otkriće o povredi propisa tijela nadležnog za tržišno natjecanje ili drugostupanjskog suda. U tu bi svrhu oštećene strane još trebale moći pokrenuti postupak za naknadu štete nakon postupka od strane tijela nadležnog za tržišno natjecanje, s ciljem provođenja *prava tržišnog natjecanja* države članice i Unije.
Državama članicama trebalo bi biti dopušteno da zadrže ili uvedu konačne zastare koje su općenito primjenjive.

Amandman 11

Prijedlog Direktive Uvodna izjava 28.

Tekst koji je predložila Komisija

(28) Poduzetnici koji surađuju s tijelima nadležnim za tržišno natjecanje u okviru programa oslobođanja od kazne ili njezina ublažavanja imaju ključnu ulogu u otkrivanju tajnih povreda propisa u obliku

Izmjena

(28) Poduzetnici koji surađuju s tijelima nadležnim za tržišno natjecanje u okviru programa oslobođanja od kazne ili njezina ublažavanja imaju ključnu ulogu u otkrivanju tajnih povreda propisa u obliku

kartela i stajanju na kraj tim povredama, čime često ublažuju štetu koja je mogla biti uzrokovana u slučaju nastavka povrede.

Stoga je prikladno pobrinuti se da poduzetnici koji su dobili imunitet od kazni od strane tijela nadležnog za tržišno natjecanje u okviru programa oslobođanja od kazne ili njezina ublažavanja zaštićeni od neprimjerene izloženosti zahtjevima za naknadom štete, imajući na umu da odluka tijela nadležnog za tržišno natjecanje o povredi može za korisnika imuniteta postati konačna prije nego što postane konačna za druge poduzetnike koji nisu dobili imunitet. Stoga je prikladno da je korisnik imuniteta u pravilu oslobođen od solidarne i pojedinačne odgovornosti za štetu i da njegov doprinos ne prelazi ukupnu štetu uzrokovanoj njegovim izravnim ili neizravnim kupcima ili, u slučaju kartela, izravnim ili neizravnim pružateljima.

Do mjere do koje je kartel uzrokovao štetu ne uzimajući u obzir potrošače/dobavljače poduzetnika koji je prekršio pravila, doprinos korisnika imuniteta ne bi trebao premašiti njegovu relativnu odgovornost za štetu koju je uzrokovao kartel. Taj bi se udio trebao odrediti u skladu s istim pravilima prema kojima su određeni doprinosi među poduzetnicima koji su prekršili propise (uvodna izjava 27. gore). Korisnik imuniteta trebao bi ostati u potpunosti odgovoran oštećenim stranama osim izravnim i neizravnim kupcima ili dobavljačima samo ako oni nisu u stanju u potpunosti dobiti naknadu od ostalih poduzetnika koji su prekršili pravila.

kartela i stajanju na kraj tim povredama, čime često ublažuju štetu koja je mogla biti uzrokovana u slučaju nastavka povrede. Do mjere do koje je kartel uzrokovao štetu ne uzimajući u obzir potrošače/dobavljače poduzetnika koji je prekršio pravila, doprinos korisnika imuniteta ne bi trebao premašiti njegovu relativnu odgovornost za štetu koju je uzrokovao kartel. Taj bi se udio trebao odrediti u skladu s istim pravilima prema kojima su određeni doprinosi među poduzetnicima koji su prekršili propise (uvodna izjava 27. gore). Korisnik imuniteta trebao bi ostati u potpunosti odgovoran oštećenim stranama osim svojim izravnim ili neizravnim kupcima ili dobavljačima samo ako oni nisu u stanju u potpunosti dobiti naknadu od ostalih poduzetnika koji su prekršili pravila.

Amandman 12

Prijedlog Direktive Članak 1. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Ova Direktiva utvrđuje određena pravila potreba kako bi se svakome tko je pretrpio ***odštetu*** koju je uzrokovalo kršenje članaka 101. ili 102. Ugovora nacionalnog prava tržišnog natjecanja osigurala mogućnost primjene prava na punu odštetu za tu štetu. Direktivom se utvrđuju i pravila kojima se potiče nenarušeno natjecanje na unutarnjem tržištu i uklanjaju prepreke njegovom pravilnom funkcioniranju osiguravajući istovrsnu zaštitu diljem Unije svakome tko je pretrpio takvu štetu.

Izmjena

1. Ova Direktiva utvrđuje određena pravila potreba kako bi se svakome tko je pretrpio ***štetu*** koju je uzrokovalo kršenje članaka 101. ili 102. Ugovora ***ili*** nacionalnog prava tržišnog natjecanja ***od poduzetnika ili skupine poduzetnika***, osigurala mogućnost ***uspješne*** primjene prava na ***zahtjev za*** punu odštetu za tu štetu ***od tih strana koje krše zakone***. Direktivom se utvrđuju i pravila kojima se potiče nenarušeno natjecanje na unutarnjem tržištu i uklanjaju prepreke njegovom pravilnom funkcioniranju osiguravajući istovrsnu zaštitu diljem Unije svakome tko je pretrpio takvu štetu.

Amandman 13

Prijedlog Direktive Članak 2. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Svatko tko je pretrpio štetu uzrokovano povredom ***propisa o tržišnom natjecanju*** države članice ili Unije ima pravo tražiti punu naknadu za tu štetu.

Izmjena

1. Svatko tko je pretrpio štetu uzrokovano povredom ***prava tržišnog natjecanja*** države članice ili Unije ima pravo tražiti punu naknadu za tu štetu ***od strana koje krše propise u izravnom ili nastavnom privatnom sporu***.

Amandman 14

Prijedlog Direktive Članak 4 – stavak 1. – točka 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. „nacionalno pravo tržišnog natjecanja” znači odredbe nacionalnog prava koje uglavnom slijede iste ciljeve iz članaka 101. i 102. Ugovora i ***koji*** se primjenjuju

Izmjena

2. „nacionalno pravo tržišnog natjecanja” znači odredbe nacionalnog prava koje uglavnom slijede iste ciljeve iz članaka 101. i 102. Ugovora i ***koje*** se primjenjuju

na isti slučaj paralelno s pravom tržišnog natjecanja Unije u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003;

na isti slučaj paralelno s pravom tržišnog natjecanja Unije u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003. **Ta se definicija ne primjenjuje na nacionalne zakone kojima se nameću kaznene sankcije fizičkim osobama, osim u onoj mjeri u kojoj su te sankcije sredstvo kojima se provode propisi o tržišnom natjecanju koji se primjenjuju na poduzeća.**

Justification

It is important to consider criminal law provisions in place in some Member States. The wording from Recital 8 of Regulation 1/2003 should therefore also apply here.

Amandman 15

Prijedlog Direktive Članak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

Članak 5.

Objava dokaza

1. **Kada je tužitelj podnio** dostupne činjenice i dokaze **kojima se dokazuju vjerodostojni temelji za sumnju da je on, ili oni koje on zastupa, doživio štetu koju je uzrokovalo optuženikova povreda zakona o tržišnom natjecanju, države članice osiguravaju da** nacionalni sudovi od **optuženika** ili treće strane **mogu zatražiti** da objavi dokaze, **neovisno o tome jesu li oni ili nisu obuhvaćeni aktom tijela nadležnog za tržišno natjecanje**, što je podložno uvjetima utvrđenim u ovom poglavlju. Države članice osiguravaju da su sudovi također u mogućnosti od tužitelja ili treće strane zatražiti da na zahtjev tuženika objavi dokaze.

Ovom odredbom ne dovode se u pitanje prava i obveze nacionalnih sudova prema

Izmjena

Članak 5.

Objava dokaza

1. **Države članice osiguravaju da u sudskom postupku povezanim s postupkom za naknadu štete pred nacionalnim sudom u Uniji na zahtjev tužitelja koji je predstavio uvjerljivo objašnjenje koje sadrži dostupne činjenice i dokaze koji su dostatni kako bi se podržala uvjerljivost njegovog postupka za naknadu štete**, nacionalni sudovi **mogu zatražiti** od **tuženika** ili treće strane da objavi **relevantne** dokaze, [...] što je podložno uvjetima utvrđenim u ovom poglavlju. Države članice osiguravaju da su sudovi također u mogućnosti od tužitelja ili treće strane zatražiti da na zahtjev tuženika objavi dokaze.

Ovom odredbom ne dovode se u pitanje prava i obveze nacionalnih sudova prema

Uredbi Vijeća (EZ) br. 1206/2001.

2. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi **nalažu** objavu dokaza *iz stavka 1. kada je strana koja traži objavu:*

(a) *dokazala da su dokazi pod kontrolom druge strane ili treće strane važni u pogledu potkrjepljivanja njezine tvrdnje ili obrane te*

(b) *koliko je to moguće precizno i usko navela utvrđene druge dokaze ili kategorije dokaza na temelju dostupnih činjenica.*

3. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi proporcionalno **ograničavaju** objavu dokaza. U određivanju je li objava koju je zatražila **određena** strana proporcionalna, nacionalni sudovi razmatraju legitimne interese svih dotičnih **strana te zainteresiranih** trećih strana. Osobito:

(a) vjerojatnost da se **je** navodna povreda **zakona o tržišnom natjecanju** dogodila;

(b) područje primjene i trošak objave, posebno za bilo koju dotičnu treću stranu;

(c) pitanje sadrže li dokazi koje treba objaviti povjerljive informacije, posebno u

Uredbi Vijeća (EZ) br. 1206/2001.

1.a Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi nalože objavu dokaza od nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje ako tuženik ne dostavi zatražene dokaze.

2. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi **mogu naložiti** objavu *određenih dijelova* dokaza ili *kategorija dokaza, koji su što je moguće preciznije i uže određeni na temelju razumno dostupnih činjenica u obrazloženom objašnjenju, koje kontroliraju druga strana ili treća strana i koji su nužni u svrhu određivanja uzrokovane štete u skladu s člankom 2. ove Direktive.*

3. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi proporcionalno **ograniče** objavu dokaza *povezanih s postupkom za naknadu štete u Uniji*. U određivanju je li objava koju je zatražila strana proporcionalna, nacionalni sudovi razmatraju **javne interese i** legitimne interese svih dotičnih **privatnih i** trećih strana. Osobito:

(a) vjerojatnost da se navodna povreda **prava tržišnog natjecanja** dogodila;

(aa) potrebu za očuvanjem djelotvornosti javnog provođenja prava tržišnog natjecanja;

(b) područje primjene i trošak objave, posebno za bilo koju dotičnu treću stranu **također kako bi se sprječilo traženja informacija u druge svrhe**;

(c) pitanje sadrže li dokazi koje treba objaviti povjerljive informacije, posebno u

vezi s bilo kojom trećom stranom, i dogovore za zaštitu takvih povjerljivih informacija; te

(d) u slučajevima u kojima povredu ispituje ili je ispitivalo tijelo nadležno za tržišno natjecanje, ako je zahtjev oblikovan posebno u vezi s naravi, predmetom i sadržajem takvih dokumenata, *prije nego kao opći zahtjev u vezi s dokumentima predanima* tijelu nadležnom za tržišno natjecanje ili se nalaze u *aktu* takvog tijela nadležnog za tržišno natjecanje.

4. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi *do najveće moguće mjere na raspolaganju* imaju *djelotvorne mјere za zaštitu povjerljivih informacija od neprikladnog korištenja, istovremeno također osiguravajući da su važni dokazi* koji sadrže *takve* informacije *na raspolaganju za postupke za naknadu štete*.

5. Države članice *poduzimaju potrebne mјere da se* zakonskim povlasticama i drugim pravima *osigura puna valjanost radi izbjegavanja obvezе objave dokaza*.

6. Države članice osiguravaju da se ne može nametnuti kazna za nepoštovanje tog zahtjeva dok god primatelj takvog zahtjeva nije *saslušan* pred sudom do mjere do koje sudovi imaju *ovlast* da nalože objavu bez saslušanja osobe koja traži objavu.

vezi s bilo kojom trećom stranom, i dogovore za zaštitu takvih povjerljivih informacija; te

(d) u slučajevima u kojima povredu ispituje ili je ispitivalo tijelo nadležno za tržišno natjecanje, ako je zahtjev oblikovan posebno u vezi s naravi, predmetom i sadržajem takvih dokumenata [...] *predanih* tijelu nadležnom za tržišno natjecanje ili se nalaze u *dosjeu* takvog tijela nadležnog za tržišno natjecanje.

4. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi imaju *ovlast narediti objavu dokaza* koji sadrže *povjerljive informacije za vrijeme kada to smatraju relevantnim za postupak za* naknadu štete. *Države članice osiguravaju da, prilikom naređivanja objave takvih informacija, nacionalni sudovi imaju na raspolaganju učinkovite mјere zaštite takvih informacija*.

5. Države članice *osiguravaju da nacionalni sudovi daju punu valjanost primjenjivim zakonskim profesionalnim povlasticama u sklopu nacionalnog prava ili prava Unije prilikom naređivanja objave dokaza*.

Interes poduzeća da nakon povrede zakona izbjegne postupke za naknadu štete ne predstavlja tržišni interes vrijedan zaštite.

5.a Države članice osiguravaju da su zainteresirane strane koje u svojem posjedu imaju dokument čije objavljivanje je zatraženo saslušane prije nego nacionalni sud naredi objavu u skladu s ovim člankom po pitanju informacija koje proizlaze iz dotičnih dokumenata.

6. Države članice osiguravaju da se ne može nametnuti kazna za nepoštovanje tog zahtjeva dok god primatelj takvog zahtjeva nije *dobio mogućnost saslušanja* pred sudom do mjere do koje *nacionalni* sudovi imaju *ovlasti* da nalože objavu bez

7. Dokazi obuhvaćaju sve vrste dokaza koji su prihvatljivi nacionalnom sudu pred kojim su uloženi, posebno dokumente i druge predmete koji sadrže informacije, neovisno o nosaču podataka na kojemu su informacije spremljene.

8. Ne dovodeći u pitanje obvezu utvrđenu u stavku 4. i ograničenja utvrđena u stavku 6., ovim člankom ne sprečavaju se države članice da održavaju ili uvode propise koji bi za posljedicu imali veću objavu dokaza.

saslušanja osobe koja traži objavu.

7. Dokazi obuhvaćaju sve vrste dokaza koji su prihvatljivi nacionalnom sudu pred kojim su uloženi, posebno dokumente i druge predmete koji sadrže informacije, neovisno o nosaču podataka na kojemu su informacije spremljene.

8. Ne dovodeći u pitanje obvezu utvrđenu u stavku 4. i ograničenja utvrđena u stavku 6., ovim člankom ne sprečavaju se države članice da održavaju ili uvode propise koji bi za posljedicu imali veću objavu dokaza.

Amandman 16

Prijedlog Direktive

Članak 6. – stavak 1. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da u svrhu postupaka za naknadu štete nacionalni sudovi ne **mogu nikada naložiti nekoj strani ili trećoj strani** da objavi bilo koje od sljedećih kategorija dokaza:

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da u svrhu postupaka za naknadu štete nacionalni sudovi **u načelu ne nalažu tijelu nadležnom za tržišno natjecanje** da objavi bilo koje od sljedećih kategorija dokaza:

Amandman 17

Prijedlog Direktive

Članak 6. – stavak 1. – podstavak 1. (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

interne dokumente tijela nadležnih za tržišno natjecanje, prepisku komunikacije između Komisije i tijela nadležnih za tržišno natjecanje ili između tih tijela unutar Europske mreže tijela nadležnih za tržišno natjecanje;

Amandman 18

Prijedlog Direktive

Članak 6. – stavak 2. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da u svrhu postupaka za naknadu štete nacionalni sudovi mogu naložiti objavu ***sljedećih kategorija dokaza*** tek nakon što je tijelo nadležno za tržišno natjecanje završilo svoj postupak ili donijelo odluku iz članka 5. Uredbe br. 1/2003 ili poglavlja III. Uredbe br. 1/2003:

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da u svrhu postupaka za naknadu štete nacionalni sudovi mogu naložiti objavu ***sljedećeg*** tek nakon što je tijelo nadležno za tržišno natjecanje završilo svoj postupak ili donijelo odluku iz članka 5. Uredbe br. 1/2003 ili poglavlja III. Uredbe br. 1/2003:

Amandman 19

Prijedlog Direktive

Članak 6. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. U postupcima za naknadu štete može se u bilo kojem trenutku zatražiti objava dokaza iz dosjea tijela nadležnog za tržišno natjecanje ***koje ne pripada*** nijednoj od kategorija ***navedenima*** u stavcima 1. ili 2. ovog članka.

Izmjena

3. U postupcima za naknadu štete može se u bilo kojem trenutku zatražiti objava dokaza iz dosjea tijela nadležnog za tržišno natjecanje ***koji ne pripadaju*** nijednoj od kategorija ***navedenih*** u stavcima 1. ili 2. ovog članka. ***Odredbe članka 5. stavaka od 3. do 7. primjenjuju se mutatis mutandis.***

Amandman 20

Prijedlog Direktive

Članak 7.

Tekst koji je predložila Komisija

Članak 7.

Ograničenja upotrebe dokaza dobivenih isključivo pristupom dosjeu tijela nadležnog za tržišno natjecanje

Izmjena

Briše se.

1. Države članice osiguravaju da dokazi koji pripadaju jednoj od kategorija navedenih u članku 6. stavku 1. koje je dobila fizička ili pravna osoba samo pristupom dosjeu tijela nadležnog za tržišno natjecanje ostvarivanjem prava na obranu prema članku 27. Uredbe br. 1/2003 ili odgovarajućim odredbama nacionalnog prava nisu dopušteni u postupcima za naknadu štete.

2. Države članice osiguravaju da dokazi koji pripadaju jednoj od kategorija navedenih u članku 6. stavku 2. koje je dobila fizička ili pravna osoba samo pristupom dosjeu tijela nadležnog za tržišno natjecanje ostvarivanjem prava na obranu prema članku 27. Uredbe br. 1/2003 ili odgovarajućim odredbama nacionalnog prava nisu dopušteni u postupcima za naknadu štete dok god tijelo nadležno za tržišno natjecanje nije zaključilo svoj postupak ili donijelo odluku iz članka 5. Uredbe br. 1/2003 ili poglavlja III. Uredbe br. 1/2003.

3. Države članice osiguravaju da se dokazi koje je fizička ili pravna osoba dobila samo pristupom dosjeu tijela nadležnog za tržišno natjecanje ostvarivanjem svojeg prava na obranu prema članku 27. Uredbe br. 1/2003 ili odgovarajućim odredbama nacionalnog prava, i koji nisu dopušteni u skladu sa stavcima 1. ili 2. ovog članka, mogu koristiti samo u postupku za naknadu štete te osobe ili fizičke ili pravne osobe koja je njezin pravni naslijednik, uključujući osobu koja je naslijedila njezin zahtjev.

Amandman 21

Prijedlog Direktive Članak 8. – stavak 1. – točka b – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(b) uništavanje relevantnih dokaza, **pod uvjetom da u vrijeme uništavanja:**

(b) uništavanje relevantnih dokaza;

Amandman 22

Prijedlog Direktive

Članak 8. – stavak 1. – točka b – točka i.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(i) strana koja je dokaze uništila bila je strana uključena u postupke tijela nadležnih za tržišno natjecanje u vezi s provedbom glavnog postupka za naknadu štete; or

Briše se.

Amandman 23

Prijedlog Direktive

Članak 8. – stavak 1. – točka b – točka ii.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ii) strana koja uništava znala je ili je trebala znati da se postupak za naknadu štete vodi pred nacionalnim sudom i da su dokazi bili od važnosti za potkrjepljivanje bilo tužbe za naknadu štete bilo obrane od nje; or

Briše se.

Amandman 24

Prijedlog Direktive

Članak 8. – stavak 1. – točka b – podtočka iii.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(iii) strana koja je dokaze uništila znala je da su dokazi bili važni za tekuće ili

Briše se.

buduće postupke za naknadu štete koje je ona pokrenula ili koji su protiv nje pokrenuti;

Amandman 25

Prijedlog Direktive Članak 8. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da su sankcije koje nacionalni sudovi mogu nametnuti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće. *Sankcije koje su na raspolaganju nacionalnim sudovima u slučajevima koji se tiču ponašanja jedne od strana u vezi s postupcima naknade štete uključuju mogućnost donošenja nepovoljnih zaključaka, primjerice pretpostavljanja da je relevantno pitanje dokazano ili djelomičnog ili potpunog odbacivanja tvrdnji i obrana te mogućnost da nalože plaćanje troškova.*

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da su sankcije koje nacionalni sudovi mogu nametnuti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće *u slučaju da jedna* od strana *ne postupi ili odbije postupiti prema nalogu bilo kojeg suda za objavu ili za zaštitu povjerljivih informacija.*

Amandman 26

Prijedlog Direktive Članak 10. – stavak 2. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da zastara **ne** počinje **prije nego** što oštećena strana zna ili se može razumno očekivati da zna o:

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da zastara počinje **zadnji dan nakon** što oštećena strana zna ili se može razumno očekivati da zna o:

Amandman 27

Prijedlog Direktive Članak 10. – stavak 2. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da zastara ne počinje prije nego što oštećena strana zna ili se može razumno očekivati da zna o:

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da zastara ne počinje prije nego što *povreda prestane i* oštećena strana zna ili se može razumno očekivati da zna o:

Amandman 28

Prijedlog Direktive Članak 10. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

5. Države članice osiguravaju da se zastara **zamrzne** ako tijelo nadležno za tržišno natjecanje poduzme mjere u svrhu istrage ili postupka u pogledu povrede na koji se postupak za naknadu štete odnosi. Odgoda završava najranije **jednu godinu** nakon što je odluka *o povredi* postala konačna *ili je postupak završen na neki drugi način.*

Izmjena

5. Države članice osiguravaju da se zastara **odgodi** ako tijelo nadležno za tržišno natjecanje poduzme mjere u svrhu istrage ili postupka u pogledu povrede na koji se postupak za naknadu štete odnosi. Odgoda završava najranije **dvije godine** nakon što je odluka, *kojom je postupak u vezi s povredom ili navodnom povredom zaključen,* postala konačna.

Justification

The limitation period should be sufficiently long so as to allow for genuine access to justice.

Amandman 29

Prijedlog Direktive Članak 11. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da poduzetnik kojemu je tijelo nadležno za tržišno natjecanje programom oslobođenja od kazne ili njezina ublažavanja odobrilo oslobođenje od kazne odgovara oštećenim stranama koje nisu izravni ili neizravni kupci ili

Izmjena

Briše se.

pružatelji samo kada takve oštećene strane dokažu da nisu u mogućnosti dobiti punu naknadu od drugih poduzetnika koji su bili uključeni u istu povredu zakona o tržišnom natjecanju.

Amandman 30

Prijedlog Direktive

Članak 13. – stavak 2. – podstavak 1. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

U slučaju situacije iz stavka 1. ovog članka *smatra se da je neizravni kupac dokazao da je prosljeđivanje dogodilo kada je dokazao da:*

Izmjena

U slučaju situacije iz stavka 1. ovog članka neizravni kupac *dokazuje da su na njega preneseni povećani troškovi u slučaju da dokaže najmanje da:*

Amandman 31

Prijedlog Direktive

Članak 14. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Pravila utvrđena u ovom poglavlju ne dovode u pitanje pravo oštećene strane na podnošenje zahtjeva za naknadu gubitka dobiti.

Izmjena

1. Pravila utvrđena u ovom poglavlju ne dovode u pitanje pravo oštećene strane na podnošenje zahtjeva za naknadu gubitka dobiti, *stvarnog gubitka i kamata za razdoblje u kojem je nastala šteta do plaćanja naknade za tu štetu.*

Amandman 32

Prijedlog Direktive

Članak 15. – stavak 1. – točka ba (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ba) bilo koji odgovarajući rezultati iz slučajeva javnih natječaja koji olakšavaju ispunjavanje kriterija iz stavka 2. članka

13.

Amandman 33

Prijedlog Direktive Članak 16. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da se u slučaju kartelske povrede pretpostavlja da je povreda uzrokovala štetu. Poduzeće koje je prekršilo zakon ima pravo na odbacivanje te prepostavke.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da se u slučaju kartelske povrede pretpostavlja da je povreda uzrokovala štetu **na tržištu**. Poduzeće koje je prekršilo zakon ima pravo na odbacivanje te prepostavke.

Amandman 34

Prijedlog Direktive Članak 17.

Tekst koji je predložila Komisija

Članak 17.

Učinak odgode sporazumnog rješavanja spora

1. Države članice osiguravaju da se zastara za pokretanje postupka za naknadu štete odgodi za vrijeme trajanja postupka sporazumnog rješavanja spora. Odgoda zastare primjenjuje se samo s obzirom na one strane koje jesu ili su bile uključene u sporazumno rješavanje spora.

2. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi pred kojima je pokrenut postupak za naknadu štete mogu odložiti postupke ako su strane u postupku uključene u sporazumno rješavanje spora u vezi s naknadom štete obuhvaćenim tom tužbom.

Izmjena

Članak 17.

Učinak odgode sporazumnog rješavanja spora

1. Države članice osiguravaju da se zastara za pokretanje postupka za naknadu štete odgodi za vrijeme trajanja postupka sporazumnog rješavanja spora. Odgoda zastare primjenjuje se samo s obzirom na one strane koje jesu ili su bile uključene u sporazumno rješavanje spora.

2. Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi pred kojima je pokrenut postupak za naknadu štete mogu odložiti postupke ako su strane u postupku uključene u sporazumno rješavanje spora u vezi s naknadom štete obuhvaćenim tom tužbom.

2.a Obustava iz stavka 2. ovog članka ni u kojem slučaju ne može trajati dulje od godine dana.

2.b Nakon sporazumnoe nagodbe tijelo nadležno za tržišno natjecanje može razmotriti naknadu štete koja je isplaćena prije donošenja odluke kao olakotni čimbenik pri određivanju kazni.

Amandman 35

Prijedlog Direktive Članak 18. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da se nakon sporazumnog rješavanja spora tužba sporazumne oštećene strane umanjuje za udio supočinitelja koji spor rješava sporazumno u šteti učinjenoj oštećenoj strani. Supočinitelji koji spor ne rješavaju sporazumno ne mogu vratiti doprinos supočinitelja koji spor rješava sporazumno za preostalu tužbu. Samo ako supočinitelji koji nisu **sudionici poravnanja** nisu u mogućnosti platiti štetu koja odgovara ostatku **zahtjeva** supočinitelj koji je **sudionik poravnjanja** može biti odgovoran za isplatu štete oštećenoj strani **koja je sudionik poravnjanja**.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da se nakon sporazumnog rješavanja spora tužba sporazumne oštećene strane umanjuje za udio supočinitelja koji spor rješava sporazumno u šteti učinjenoj oštećenoj strani. Supočinitelji koji spor ne rješavaju sporazumno ne mogu vratiti doprinos supočinitelja koji spor rješava sporazumno za preostalu tužbu. Samo ako supočinitelji koji **spor ne rješavaju sporazumno** nisu u mogućnosti platiti štetu koja odgovara ostatku **tužbe** supočinitelj koji **spor rješava sporazumno** može biti odgovoran za isplatu štete **sporazumnoj** oštećenoj strani, **osim ako je to izričito izuzeto uvjetima nagodbe**.

POSTUPAK

Naslov	Pravila o postupcima za naknadu štete u okviru nacionalnog prava za povredu odredbi prava tržišnog natjecanja država članica i EU-a
Referentni dokumenti	COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD)
Nadležni odbor Datum objave na plenarnoj sjednici	ECON 1.7.2013
Odbori koji su dali mišljenje Datum objave na plenarnoj sjednici	JURI 1.7.2013
Pridruženi odbor(i) - datum objave na plenarnoj sjednici	12.12.2013
Izvjestitelj(ica) za mišljenje Datum imenovanja	Bernhard Rapkay 19.6.2013
Razmatranje u odboru	16.12.2013
Datum usvajanja	21.1.2014
Rezultat konačnog glasovanja	+: 22 -: 0 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Piotr Borys, Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Axel Voss
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 187. st. 2.	María Irigoyen Pérez